

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот
Институт за шумарство, Београд
Штампарија СБЕН, Ниш

ЕТНОБОТАНИКА ETHNOBOTANY

Треће саветовање о лековитом и самониклом јестивом биљу
Third conference about medicinal and wild-growing edible plants

Зборник резимеа
Book of abstracts

Пирот, Србија, 26 - 28. јун 2025.
Pirot, Serbia, June 26 - 28. 2025

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот

Институт за шумарство, Београд

Штампарија „Свен“, Ниш

ETHNOBOTANY

ЕТНОБОТАНИКА

Third conference about medicinal and wild-growing
edible plants

Треће саветовање о лековитом и самониклом
јестивом биљу

Book of abstracts

Зборник резимеа

Pirot, Serbia, June 26 - 28. 2025.

Пирот, Србија, 26 - 28. јун 2025.

ETHNOBOTANY – ЕТНОБОТАНИКА

Book of abstracts – Зборник резимеа

Third conference about medicinal and wild-growing edible plants

Треће саветовање о лековитом и самониклом јестивом биљу

Pirot, Serbia, June, 26 - 28. 2025.

Пирот, Србија, 26 - 28. јун 2025.

Editors:

Marija Marković, Ph.D, Institute of Forestry, Belgrade

Goran Nikolić, Research Association "Babin nos", Temska, Pirot

Vesna Stankov Jovanović, Ph.D, Faculty of Sciences and Mathematics, University of Niš

Уредници:

др Марија Марковић, Институт за шумарство, Београд

Горан Николић, Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот

проф. др Весна Станков Јовановић, Природно-математички факултет, Универзитет у Нишу

Published by:

Research Association "Babin nos", Temska, Pirot, Serbia

Institute of Forestry, Belgrade, Serbia

Printing company "Sven", Niš, Serbia

Подаци о издавачима:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот, Србија

Институт за шумарство, Београд, Србија

Штампарија „Свен“, Ниш, Србија

Pirot, 2025.

Пирот, 2025.

Publishers:

Research Association "Babin nos", Temska, Pirot, Serbia
Institute of Forestry, Belgrade
Printing Company "Sven", Niš

For Publishers:

Marija S. Marković, Ph.D
Ljubinko B. Rakonjac, Ph.D
Vladan Stojković

Computer processing and design:

Research Association "Babin nos", Temska, Pirot, Serbia
Institute of Forestry, Belgrade

Technical Editor:

Biljana M. Nikolić, Ph.D

Preparation for printing:

Nenad Bogdanović

Proofreading and correction::

Goran Nikolić

Cover Page::

"Biljarica" - a doll made of corn husks: Olivera Papović, Ph.D

The publication was financed from the budget of the City of Pirot.

Printing house: Sven d.o.o.

Print run: 100

ISBN-978-86-903786-2-3

<https://doi.org/10.46793/ETHNOBOTANY25proc>

Публиковање Зборника резимеа је са отвореним приступом под лиценцом CC BY (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Издавачи:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот
Институт за шумарство, Београд
Штампарија „Свен“, Ниш

За издаваче:

др Марија Марковић
др Љубинко Ракоњац
Владан Стојковић

Обрада рачунаром и дизајн:

Истраживачко друштво „Бабин нос“, Темска, Пирот
Институт за шумарство, Београд

Технички уредник:

др Биљана М. Николић

Припрема за штампу:

Ненад Богдановић

Лектура и коректура:

Горан Николић

Насловна страна:

Биљарица - лутка од кукурузне љуспе: др Оливера Паповић

Објављивање је финансирано из буџета Града Пирота.

Штампарија: Свен д.о.о.

Тираж: 100

ISBN-978-86-903786-2-3

<https://doi.org/10.46793/ETHNOBOTANY25proc>

This is an open access Book of abstracts under the CC BY license
(<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

582.099(497.11)(048)
582-152.665(497.11)(048)

**САВЕТОВАЊЕ о лековитом и самониклом јестивом биљу (3 ; 2025 ;
Пирот)**

Етноботаника : зборник резимеа / Треће саветовање о лековитом и самониклом јестивом биљу, Пирот, Србија, 26 - 28. јун 2025. ; [уредници Марија Марковић, Горан Николић, Весна Станков Јовановић] = Ethnobotany : book of abstracts / Third conference about medicinal and wild-growing edible plants, Pirot, Serbia, June 26 - 28. 2025. ; [editors Marija Marković, Goran Nikolić, Vesna Stankov Jovanović] ; [организатори Истраживачко друштво "Бабин нос", Темска, Пирот [и] Институт за шумарство, Београд]. - Пирот : Истраживачко друштво "Бабин нос", Темска = Pirot : Research association "Babin nos", Temska ; Београд : Институт за шумарство = Belgrade : Institute of Forestry ; Ниш : Свен = Niš : Sven, 2023 (Ниш : Свен = Niš : Sven). - 133 стр. ; 24 cm

Апстракти на више језика. - Тираж 100.

ISBN 978-86-903786-2-3 (ИДБНТ)

а) Лековите биљке -- Србија -- Апстракти б) Самоникле биљке -- Србија -- Апстракти

COBISS.SR-ID 170362377

Abstract

Ethnobotanical use of the genus *Galanthus* L.

Filip A. Jovanović^{1*}, Jovana Z. Cvetković¹, Sonja Z. Braunović¹

The genus *Galanthus* L. (Amaryllidaceae) comprises 25 species of perennial bulbous plants, native to Europe and Asia Minor. Besides being economically important as ornamental plants, *Galanthus* species have drawn considerable attention in pharmacology due to the content of bioactive compounds. In addition, numerous studies have been conducted to clarify complex taxonomical issues within this genus; however, only a minor number of papers deal with its ethnobotanical use.

In the present study, we review all available knowledge about the traditional use of *Galanthus* as a medicine and food.

Ethnobotanical data were collected through an extensive literature study.

The study revealed that *Galanthus* species have been used as medicinal plants for centuries. Some authors suggested that *Galanthus nivalis* L. was Homer's plant μῶλυ used by Odysseus as an antidote against Circe's poisonous drugs, although this is now regarded as questionable. According to an unofficial report, people in the rural areas of Bulgaria have reported to apply the leaves and bulbs topically as a folk medicine to relieve migraines and headaches. Furthermore, it has been recorded that local villagers in Georgia used *G. woronowii* Losinsk. for the treatment of poliomyelitis in children. Allegedly, old people in southern Russia eat the bulbs of *Galanthus* species to strengthen the brain and to feel younger. There are also records of extensive use of these species in Romania, Ukraine, the Balkan Peninsula, and some Eastern Mediterranean countries, but with no relevant ethnobotanical studies to support them. In some old publications, *Galanthus* species are classified as cardiogenic, stomachic and emmenagogue. They have been used to increase the flow of menstrual blood, to cure dysmenorrhea or

¹ Filip A. Jovanović (<https://orcid.org/0000-0002-4143-2497>), Jovana Z. Cvetković (<https://orcid.org/0000-0001-7828-1250>), Sonja Z. Braunović (<https://orcid.org/0000-0002-1387-6955>), Institute of Forestry, Kneza Višeslava 3, 11030 Belgrade, Republic of Serbia

*Corresponding author. E-mail: filip.jovanovic@forest.org.rs

oligomenorrhea, and to induce abortion in the early stages of pregnancy. Recent records indicate the use of bulbs of *Galanthus nivalis* and *G. graecus* Orph. ex Boiss. for medicinal purposes in Balchik Municipality and the Rhodopes Mountains in Bulgaria. In Serbia, *Galanthus* species are not widely used in folk medicine. Based on one study, *G. nivalis* is used in the area of Deliblato Sands in the form of tea as an emmenagogue and relaxant, as well as externally against neuralgia. In contrast, even though *Galanthus* species are classified as poisonous with possible side effects (nausea, vomiting, abdominal pain, diarrhea, weight loss and dizziness), their flowers are eaten as snacks in Daghestan, and the bulbs are used for cooking in Kabardino-Balkaria.

It can be concluded that the current knowledge of the ethnobotanical use of *Galanthus* is sparse and extensive field research is needed. Given that the bulbs and other parts are toxic, and the dosage is unclear, using these plants as a folk remedy or food is not recommended.

Keywords: *Galanthus*, ethnobotanical review, folk medicine, wild edible plants

Acknowledgements: This research was supported by the Ministry of Science, Technological Development and Innovation of the Republic of Serbia (Contract No. 451-03-136/2025-03/200027).

Сажетак

Етноботаничка употреба врста рода *Galanthus* L.

Филип А. Јовановић^{1*}, Јована З. Цветковић¹, Соња З. Брауновић¹

Род *Galanthus* L. (Amaryllidaceae) обухвата 25 врста вишегодишњих зељастих биљака са луковicom, распрострањених у Европи и Малој Азији. Осим што имају привредни значај као украсне биљке, врсте рода *Galanthus* су привукле велико интересовање у фармакологији због садржаја биоактивних састојака. Бројна истраживања су такође изведена с циљем расветљавања таксономских проблема у оквиру овога рода; међутим, мали број радова се односи на његову етноботаничку употребу.

У овом раду се сагледавају доступна сазнања о традиционалној употреби врста рода *Galanthus* као лековитих и самониклих јестивих биљака.

Етноботанички подаци су прикупљени прегледом обимне литературе грађе.

Истраживање је показало да се врсте рода *Galanthus* вековима користе као лековите биљке. Поједини аутори сматрају да је врста *Galanthus nivalis* L. била чувена Хомерова биљка до које се Одисеј избавио од Киркине

магије (антихолинергичког тровања), премда се у новије време то оспорава. Према непотврђеном сведочењу, у руралним пределима Бугарске људи су навели да користе листове и луковице ове врсте топикално ради ублажавања симптома мигрене и главобоље. Сем тога, забележено је да је сеоско становништво у Грузији користило врсту *G. woronowii* Losinsk. у терапији дечје парализе (полиомијелитиса). Старије особе у јужној Русији наводно једу луковице врста рода *Galanthus* за менталну снагу и осећај младости. Бележи се широка примена ових врста и у Румунији, Украјини, као и балканским и појединим источно-медитеранским земљама, али изостају етноботаничка истраживања којим би се такви записи поткрепили. У старим литературним изворима, врсте рода *Galanthus* се наводе као кардиотоници, стомахици и еменагози. Користиле су се за јачање менструалног тока, лечење дисменореје или олигоменореје, као и за прекид трудноће у њеним раним фазама. У новим истраживањима се бележи употреба луковица врста *Galanthus nivalis* и *G. graecus* Orph. ex Boiss. у лековите сврхе у општини Балчик и на Родопским планинама у Бугарској. У Србији се ове врсте врло мало употребљавају у народној медицини. У једном раду се за подручје Делиблатске пешчаре наводи употреба врсте *G. nivalis* у виду чаја као еменагог и релаксант, као и за спољну употребу против неуралгија. Насупрот томе, иако су врсте рода *Galanthus* отровне биљке и могу изазвати различита нежељена дејства (мучнину, повраћање, стомачне болове, пролив, губитак тежине и вртоглавицу), њихови цветови се користе и за непосредну људску исхрану у Дагестану, а луковице за кување у Кабардино-Балкарији.

Закључује се да је етноботаничка употреба врста рода *Galanthus* недовољно позната и захтева опсежна теренска истраживања. Будући да су луковице и други делови биљке отровни и дозирање није познато, употреба ових биљака у исхрани и као народни лек се не препоручује.

Кључне речи: *Galanthus*, преглед етноботаничких истраживања, народна медицина, самоникле јестиве биљке

Захвалница: Истраживање је реализовано уз подршку Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије (уговор бр. 451-03-136/2025-03/200027).